

STANDARDY CERTYFIKOWANEGO DORADCY LAKTACYJNEGO 2020

INFORMACJE OGÓLNE

I WYMAGANIA WSTĘPNE DLA KANDYDATÓW:

1. WARUNKI PERSONALNE

- Ukończony 24 rok życia
- Zawód lekarz, położna, pielęgniarka (przynajmniej licencjat)
- W celu uniknięcia konfliktu interesów, kandydat nie może zajmować się reklamą i sprzedażą preparatów do początkowego żywienia niemowląt. Poza tym nie może zajmować się reklamą i sprzedażą środków szkodliwych dla zdrowia.
- Brak przeciwwskazań medycznych do wykonywania zawodu.
- Niezbędne predyspozycje osobowościowe:
  - łatwość nawiązywania relacji interpersonalnych i komunikatywność
  - odpowiedzialność i samodzielność
  - umiejętność pracy w zespole
  - zdolność radzenia sobie w warunkach stresu
  - wysoka kultura osobista

2. WIEDZA I DOŚWIADCZENIE

- Wiedza o laktacji na poziomie II ogólnym wg Lactation Management Curriculum Guide
- Lekarz, położna, pielęgniarka
  - doświadczenie w pracy z matką karmiącą i jej dzieckiem min.100 godzin
  - ważne prawo wykonywania zawodu
  - staż zawodowy (preferowany min. 3 lata)

II SZKOLENIE (83/95GE* + 537/535h GP**)

* GE – godzina edukacji teoretycznej

**GP – godzina praktyki (pod nadzorem lub indywidualnej)

1. KSZTAŁCENIE PODYPLOMOWE w Centrum Nauki o Laktacji

Grupa zawodowa	Położne, pielęgniarki	Lekarze
Forma kształcenia		
Szkolenie teoretyczne <i>Kurs Problemy w Laktacji</i>	63 GE	75 GE
Szkolenie teoretyczne w ramach pracy własnej zweryfikowanej testem	20 GE	20 GE
Szkolenie praktyczne (praktyki pod nadzorem)	20 GP	30 GP

Szkolenie praktyczne w ramach pracy własnej przy użyciu Protokołu umiejętności ssania piersi (5 szt)	5 GP	5 GP
Szkolenie praktyczne w ramach pracy własnej przy użyciu Karty obserwacji i diagnozy (12 szt)	12 GP	10 GP
RAZEM	120 godzin	140 godzin
Indywidualne porady laktacyjne	475 GP	250 GP
Praktyka indywidualna		
Edukacja grupowa (wymienne na indywidualne porady)	Maks 25 GP	
Praca naukowa, publikacje, tłumaczenia artykułów (pod nadzorem wykładowców CNoL) (wymienne na indywidualne porady)	Nie dotyczy	200 GP

Szkolenie praktyczne (praktyki pod nadzorem) zalecane 40h lub więcej w miarę potrzeb i możliwości uczestnika.

W roku szkolnym 2020/21 z powodu pandemii i zaostrzonych rygorów dotyczących zgromadzeń przebieg szkolenia teoretycznego może ulec zmianie oraz dopuszcza się zmniejszoną ilość godzin szkolenia praktycznego (praktyki pod nadzorem), jednak nie mniej niż 10 GP.

2. EGZAMINY

- Egzamin teoretyczny
- Egzamin praktyczny

3. WYMAGANIA KOŃCOWE

- 5 GE rocznie - udział w szkoleniach/warsztatach/zjazdach/kursach aktualizujących wiedzę teoretyczną w zakresie tematów kursu *Problemy w laktacji*.
- 100 GP rocznie – samodzielne udzielanie porad laktacyjnych.
- Weryfikacja po 7 latach od uzyskania certyfikatu.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE O SZKOLENIU

S Z K O L E N I E:

1. KSZTAŁCENIE PODYPLOMOWE w Centrum Nauki o Laktacji

Rekrutacja (wg *Regulaminu kształcenia CNoL*):

- Rejestracja – wypełnienie formularza rejestracyjnego w dziale *Zapisy*.
- Rekrutacja
- Przyjęcie na kurs

- Otrzymanie *Przewodnika dla kandydata na CDL*, indeksu papierowego, dostępu do indeksu na stronie www.kobiety.med.pl/indeks, gdzie można indywidualnie monitorować przebieg kształcenia i wyniki egzaminów.
- Złożenie deklaracji kandydata wraz z oświadczeniami (własnoręczny podpis)

Kurs Problemy w Laktacji dla położnych i pielęgniarek:

16 h Fizjologia ludzkiej laktacji

12,75h Poradnictwo laktacyjne i komunikacja z pacjentem

16,5 h Problemy laktacyjne matki

17,75 h Karmienie piersią a problemy zdrowotne dziecka

Kurs jako dopuszczenie do egzaminu na CDL obowiązuje przez 4 lata .

Kurs Problemy w Laktacji dla lekarzy:

16,75 h Fizjologia ludzkiej laktacji

12,25 h Poradnictwo laktacyjne i komunikacja z pacjentem

17,5 h Problemy laktacyjne matki

28 h Karmienie piersią a problemy zdrowotne dziecka

Kurs jako dopuszczenie do egzaminu na CDL obowiązuje przez 4 lata.

Szkolenie teoretyczne w ramach pracy własnej zweryfikowanej testem

Samodzielne opracowanie tematów wg szczegółowego wykazu z następujących dziedzin: neonatologia, ginekologia, farmakologia, medycyna rodzinna, pediatria oraz fizjologii laktacji: anatomia piersi, regulacja procesu wytwarzania pokarmu, sztuka karmienia piersią, zasady postępowania w czasie laktacji, wskaźniki skutecznego karmienia, odciąganie pokarmu, przechowywanie i wybór metody dokarmiania, odżywianie kobiet w okresie laktacji, farmakokinetyka leków w laktacji, korzyści z karmienia piersią, skład pokarmu, znaczenie siary. Wykaz dostępny w *Przewodniku dla kandydatów na CDL*.

Test weryfikujący składający się z 30 pytań odbywa się podczas III sesji kursu lub w innym wyznaczonym terminie.

Szkolenie praktyczne

Praktyka w poradni laktacyjnej, na oddziale szpitala lub zdalna on line, w czasie rzeczywistym pod nadzorem trenera CNoL (rekomendowanego przez CNoL konsultanta/doradcy z certyfikatem IBCLC lub CDL). Samodzielne wykonywanie czynności zawartych w *Standardzie porady laktacyjnej*. Omówienie obserwacji pacjenta dokonanych przy użyciu *Karty obserwacji i diagnozy* (2h).

Szkolenie praktyczne w ramach pracy własnej 5h

Uczestnik przeprowadza samodzielnie obserwacje 5 pacjentów zgodnie ze wzorem i wypełnia 5 sztuk Protokołu umiejętności ssania piersi.

Szkolenie praktyczne w ramach pracy własnej przy użyciu Karty obserwacji i diagnozy

Uczestnik przeprowadza samodzielnie obserwację 10-12 pacjentów zgodnie ze wzorem i wypełnia 10-12 sztuk Karty obserwacji i diagnozy.

2. PRAKTYKA INDYWIDUALNA

DLA POŁOŻNEJ, PIELEŃNIARKI

Indywidualne porady laktacyjne - samodzielne udzielanie porad bezpośrednio matkom karmiącym w ramach:

- pracy na oddziale położniczo – noworodkowym,
- w poradni laktacyjnej
- na wizytach domowych

Edukacja grupowa - samodzielne prowadzenie zajęć grupowych (maks. 25 GP) z instruktą karmienia piersią dla kobiet w ramach szkoły rodzenia lub edukacji kobiet na oddziałach patologii ciąży, położniczych, itp. (te godziny mogą być zamienione na samodzielne udzielanie porad)

DLA LEKARZA

Indywidualne porady laktacyjne - samodzielne udzielanie porad bezpośrednio matkom karmiącym w ramach:

- pracy na oddziale położniczo – noworodkowym, pediatrycznym, w przychodni
- w poradni laktacyjnej
- na wizytach domowych

Samodzielne opracowanie tematu z wybranej dziedziny laktacji w ramach udziału w badaniu naukowym, analizie aktualnego piśmiennictwa i przygotowania publikacji, tłumaczenia artykułów z prasy medycznej (pod kierunkiem i pod nadzorem wykładowców CNoL) (te godziny mogą być zamienione na bezpośrednie porady laktacyjne udzielane matkom)

3. EGZAMINY PRZED EGZAMINATORAMI CNoL

Egzaminy weryfikują wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne w zakresie udzielania świadczenia zdrowotnego jakim jest specjalistyczne poradnictwo laktacyjne (poziom III specjalistyczny wiedzy o laktacji wg Lactation Management Curriculum Guide).

Egzamin teoretyczny obejmuje następujące zagadnienia:

Fizjologia laktacji 20-25% pytań: anatomia piersi, warianty anatomiczne brodawek, anatomia twarzoczaszki, regulacja procesu wytwarzania pokarmu, rozwój dziecka funkcja ssania – fizjologia, sztuka karmienia piersią, zasady postępowania w czasie laktacji, wskaźniki skutecznego karmienia, odciąganie pokarmu, przechowywanie i wybór metody dokarmiania, odżywianie kobiet w okresie laktacji, farmakokinetyka leków w laktacji, korzyści z karmienia piersią, skład pokarmu, rodzaje i zmienność pokarmu, znaczenie siary, odstawianie dziecka od piersi

Sztuka udzielania porad laktacyjnych 12-15% pytań: komunikacja w poradnictwie laktacyjnym, standard porady laktacyjnej, zagadnienia etyczne poradnictwa laktacyjnego

Problemy laktacyjne matki 30- 35% pytań: problemy z brodawkami, zastosowanie kapturków podczas karmienia, głęboki ból piersi, zaburzenia w przepływie pokarmu, zapalenie piersi, pozorny i rzeczywisty niedobór pokarmu, relaktacja i laktacja indukowana, profilaktyka raka piersi, rodzaje zmian chorobowych w obrębie gruczołu piersiowego, podstawowe zabiegi chirurgiczne w obrębie gruczołu piersiowego – wpływ na laktację, stosowanie leków u matki a karmienie piersią, stosowanie ziół podczas laktacji, używki, papierosy, narkotyki a karmienie, zanieczyszczenia środowiskowe w pokarmie kobiecym, powikłania ciąży i porodu, choroby przewlekłe matki a karmienie piersią, problemy psychologiczne okresu okołoporodowego,

Karmienie piersią a problemy zdrowotne dziecka 24-29% pytań: rozwój dziecka a karmienie piersią, karmienie piersią w wybranych stanach patologii noworodka donoszonego i niemowlęcia, problemy alergiczne i gastrologiczne u niemowląt, bliźnięta i ciąży mnogie, wcześniactwo a karmienie piersią, funkcja ssania – zaburzenia, najczęstsze wady twarzoczaszki i ich rehabilitacja, zaburzenia zachowania przy piersi, zaburzenia napięcia posturalnego a karmienie piersią, zaburzenia wzrastania, wskazania do suplementacji dzieci karmionych piersią, przeciwwskazania do karmienia piersią ze strony matki i dziecka,

Promocja karmienia piersią oraz badania naukowe 5-7% pytań:

Karmienie piersią w ujęciu historycznym, promocja naturalnego karmienia, standard opieki okołoporodowej w zakresie karmienia piersią, podstawy prawne poradnictwa laktacyjnego, prawa matki i dziecka związane z karmieniem piersią (prawo pracy, prawa pacjenta), badania naukowe dotyczące karmienia piersią – interpretacja,

Zdany egzamin teoretyczny umożliwia zdawanie egzaminu praktycznego w ciągu najbliższych 4 lat.

Egzamin praktyczny (90 minut) odbywa się w jednej z wyznaczonych przez CNoL placówek egzaminacyjnych przed Komisją egzaminacyjną złożoną z dwóch osób. Polega na udzieleniu porady laktacyjnej w obecności egzaminatora oraz odpowiedzi na 3 pytania ustne.

Kandydatom, którzy nie uzyskali pozytywnego wyniku egzaminu teoretycznego lub praktycznego przysługuje prawo do odwołania się. Procedurę odwoławczą szczegółowo opisuje *Regulamin kształcenia CNoL*.

4. NADANIE TYTUŁU CDL

Tytuł Certyfikowanego Doradcy Laktacyjnego (CDL) nadaje Rada CNoL po analizie przebiegu kształcenia i wyników egzaminów potwierdzając umiejętność udzielania świadczenia zdrowotnego – specjalistycznej porady laktacyjnej. Tytuł uprawnia osobę, która spełniła wszystkie wymagania do używania nazwy i znaku towarowego CDL zgodnie z ich przeznaczeniem przez 7 lat. Lista CDL wraz z nadanymi numerami certyfikatów jest publikowana na stronie www.kobiety.med.pl/cnol/doradcy.

Posługiwanie się tytułem Certyfikowanego Doradcy Laktacyjnego oraz noszenie znaczka CDL (znak towarowy prawnie chroniony nr 204464) zastrzeżone jest dla osób posiadających ważny certyfikat nadany przez CNoL.

WYMAGANIA KOŃCOWE (5h GE rocznie + 100h GP rocznie)

1. ZASADY ODNAWIANIA CERTYFIKATU

Tytuł CDL podlega odnowieniu co 7 lat. Podstawą odnowienia tytułu jest weryfikacja:

1/ wiedzy doradcy poprzez:

- udział w szkoleniach/warsztatach/zjazdach/kursach aktualizujących wiedzę teoretyczną w

Albo:

zakresie tematów egzaminu na CDL, min. 35GE w ciągu 7 lat

- egzamin teoretyczny dla kandydatów na CDL.

2/ praktyki doradcy poprzez:

- udokumentowanie praktyki indywidualnej w formie zatrudnienia i samodzielnego udzielanie porad laktacyjnych min. 700 godzin w ciągu 7 lat

Albo:

- egzamin praktyczny dla kandydatów na CDL.

2. ODEBRANIE TYTUŁU CDL

Odebranie tytułu CDL oznacza zakaz używania nazwy i znaku towarowego CDL przez daną osobę. Sytuacje, w których Rada Centrum Nauki o Laktacji może odebrać prawo posługiwania się certyfikatem CDL:

1. Niespełnienie warunków weryfikacji po 7 latach od nadania tytułu
2. Naruszenie zasad Kodeksu Etycznego i Zawodowego
3. Utrata warunków personalnych określonych w pkt. 1 wymagań wstępnych

Procedura odebrania tytułu CDL - Każda osoba, która ma wiedzę na temat zaistnienia sytuacji wymienionych w pktach 1-3, może złożyć pisemny wniosek/zawiadomienie/skargę do Rady CNoL. Powołana 3 osobowa Komisja Etyczna CNoL w toku analizy sytuacji może zbierać informacje i w tym celu kontaktować się z zainteresowanymi osobami. W terminie 30 dni podejmuje decyzję i pisemnie informuje o swojej decyzji osoby zainteresowane. Komisja Etyczna Rady CNoL może skorzystać z formy pouczenia lub ostrzeżenia zanim dojdzie do odebrania tytułu. Odebranie może być czasowe lub trwałe.

Procedura składania skargi na doradcę CDL jest osobnym dokumentem, według którego postępuje osoba skarżąca i Rada CNoL.

WIEDZA - UMIEJĘTNOŚCI - POSTAWA czyli KOMPETENCJE DORADCY CDL

I. WIEDZA

Doradca CDL posiada wiedzę na temat:

- wartości karmienia piersią i pokarmu kobiecego dla zdrowia matki i dziecka,
- fizjologii ludzkiej laktacji,
- problemów laktacyjnych,
- postępowania w karmieniu piersią podczas problemów zdrowotnych matki i dziecka,

- rozwoju i pielęgnacji dziecka,
- aspektów prawnych udzielania świadczeń zdrowotnych oraz praw pacjenta i praw matek karmiących.

II. UMIEJETNOŚCI

Doradca CDL potrafi:

- przeprowadzić wywiad z matką, obserwację i ocenę stanu dziecka, matki, badanie piersi matki, obserwację i ocenę aktu karmienia
- rozpoznać przyczyny i różnicować problemy laktacyjne, postawić diagnozę i podawać odpowiednie do problemu zalecenia laktacyjne oraz znać/zastosować właściwe dla sytuacji postępowanie terapeutyczne
- nauczyć matki prawidłowej techniki karmienia piersią i właściwego postępowania w laktacji
- udzielić pomocy i wsparcia w okresie okołoporodowym i w czasie karmienia piersią
- prowadzić dokumentację porady laktacyjnej: kartę obserwacji, zapisać zalecenia laktacyjne, pisemnie proponować postępowanie terapeutyczne, wypisywać skierowanie do specjalisty
- dobrać sprzęt do odciągania pokarmu i odpowiednią metodę podawania pokarmu kobiecego,
- współpracować w procesie terapii z innymi osobami sprawującymi opiekę nad matką: lekarzami, położnymi, pielęgniarkami, rehabilitantami i psychologami dla bezpieczeństwa pacjenta.

III. KOMPETENCJE CDL

Posiadając wiedzę i umiejętności oraz prezentując odpowiednią postawę (patrz Kodeks) doradca CDL potrafi profesjonalnie i odpowiedzialnie prowadzić specjalistyczne poradnictwo laktacyjne. W tym celu może:

- edukować rodziców w zakresie korzyści z karmienia piersią i prawidłowych zasad postępowania w laktacji od porodu do końca karmienia
- instruować matkę w zakresie prawidłowej techniki karmienia, korygować nieprawidłowości, dobierać pozycję do karmienia właściwą dla sytuacji
- prowadzić profilaktykę i edukację zdrowotną w zakresie żywienia niemowląt i małych dzieci, żywienia matki, higieny, opieki nad dzieckiem
- udzielać informacji dotyczącej postępowania terapeutycznego stosowanego w danej sytuacji
- zastosować nie farmakologiczne sposoby łagodzenia objawów
- informować na temat stosowania leków w danej sytuacji, konieczności wykonania zabiegu, badania diagnostycznego
- prowadzić dokumentację porady laktacyjnej
- pracować w zespole terapeutycznym zajmującym się opieką nad matką i dzieckiem
- korzystać ze źródeł interdyscyplinarnej wiedzy medycznej i psychologicznej w zakresie nauki o laktacji zgodnej z aktualnymi standardami

Pozostałe kompetencje doradcy CDL wynikają z posiadanego zawodu (stosowanie leków, wykonywanie drobnych zabiegów, badań diagnostycznych i in.).

Ważne dokumenty dla CDL:

1. Kodeks etyczny i zawodowy.
2. Przewodnik dla kandydata na CDL
3. Regulamin kształcenia CNoL
4. Standard porady laktacyjnej